

АГРАРЕН УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ

Пловдив 4000; бул. «Менделеев» № 12; тел. +359/32/654 300

Факс +359/32/633 157; www.au-plovdiv.bg

ФАКУЛТЕТ ПО РАСТИТЕЛНА ЗАЩИТА И АГРОЕКОЛОГИЯ

УТВЪРЖДАВАМ:

РЕКТОР:

ПРОФ. Д-Р БОРЯНА ИВАНОВА

ДЕКАН:

ДОЦ. Д-Р ЙОРДАНКА КАРТАЛСКА

ДОКТОРСКА ПРОГРАМА ПО НАУЧНА СПЕЦИАЛНОСТ:

ЕКОЛОГИЯ И ОПАЗВАНЕ НА ЕКОСИСТЕМИТЕ
КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

Област на висшето образование	4. ПРИРОДНИ НАУКИ, МАТЕМАТИКА И ИНФОРМАТИКА
Професионално направление	4.4 Науки за Земята
ОНС	Доктор
Ниво на Европейската квалификационна рамка	8
Ниво на Квалификационната рамка на Европейското пространство за висше образование	Трети цикъл
Ниво на Националната квалификационна рамка	8
Обсъдена и приета на ФС	Протокол № 22/11.06.2026г.
Обсъдена и приета на АС	Протокол № 24/25.06.2026г.

УСЛОВИЯ ЗА ПРИЕМ, ПРИДОБИТИ ЗНАНИЯ ОТ ЗАВЪРШЕНА ПРЕДХОДНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СТЕПЕН

Условия за прием

Кандидатите за обучение в докторската програма трябва да притежават образователно-квалификационна степен „магистър“ в професионално направление 4.4. Науки за Земята или в сродни професионални направления от областта на природните, биологичните, екологичните, аграрните и други науки. Приемът се осъществява чрез конкурс съгласно изискванията на Закона за висшето образование, Правилника за развитие на академичния състав и вътрешните нормативни актове на висшето училище.

Придобити знания от завършена предходна образователна степен

Кандидатите следва да притежават:

- знания за структурата, функционирането и динамиката на природните и антропогенно повлияни екосистеми;
- знания за компонентите на околната среда и факторите, влияещи върху тяхното състояние;
- подготовка по мониторинг, оценка и управление на качеството на околната среда;
- познания по биоразнообразие, устойчиво използване на природните ресурси и опазване на екосистемите;
- умения за прилагане на съвременни методи за теренни и лабораторни изследвания;
- компетентности за обработка, анализ и интерпретация на научни данни;
- познания по екологично законодателство, екологични политики и принципите на устойчивото развитие;
- умения за работа с научна литература, разработване на научни проекти и представяне на научни резултати.

От кандидатите се очаква да притежават компетентности за самостоятелно формулиране на научни проблеми, критичен анализ на информация, планиране и провеждане на научни изследвания, както и готовност за развитие на нови знания и научни подходи в областта на екологията и опазването на екосистемите.

ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА

Основна цел на обучението в докторската програма „Екология и опазване на екосистемите“ е подготовката на висококвалифицирани преподаватели, способни да провеждат самостоятелни научни изследвания и да разработват иновативни подходи за опазване, управление и възстановяване на екосистемите в условията на глобални екологични промени.

Обучението е насочено към:

- формиране на задълбочени теоретични знания и специализирани компетентности в областта на екологията, опазването на околната среда и екосистемния анализ;
- развитие на умения за самостоятелно идентифициране и формулиране на научни проблеми и разработване на оригинални научноизследователски подходи за тяхното решаване;
- усвояване и прилагане на съвременни методи за теренни, лабораторни и аналитични изследвания на екосистемите и факторите на околната среда;
- изграждане на способности за анализ, интерпретация и критична оценка на научна информация и резултати от изследвания;
- подготовка за участие в национални и международни научноизследователски проекти и интердисциплинарни екипи;
- формиране на умения за публикуване и популяризиране на научни резултати в специализирани научни издания и научни форуми;
- развитие на компетентности за експертна, консултантска и преподавателска дейност в областта на екологията, опазването на околната среда и устойчивото управление на природните ресурси;

- създаване на предпоставки за професионална реализация в научни организации, висши училища, държавни институции, неправителствени организации и структури, ангажирани с опазването на околната среда и устойчивото развитие.

Обучението по докторската програма съответства на изискванията на ниво 8 от Националната квалификационна рамка и Европейската квалификационна рамка, като осигурява условия за придобиване на компетентности за създаване на нови научни знания и за решаване на сложни научни и приложни проблеми в областта на екологията и опазването на екосистемите.

ЗАДАЧИ НА ОБУЧЕНИЕТО - ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ, ПРИДОБИТИ ПО ВРЕМЕ НА ОБУЧЕНИЕТО

Знания

В хода на обучението докторантите придобиват задълбочени и систематизирани знания в областта на екологията и науките за Земята, включително:

- съвременни теоретични модели за структурата и функционирането на екосистемите;
- закономерности в динамиката на природните и антропогенно повлияните екосистеми;
- методологични подходи за екологичен мониторинг, оценка и управление на компонентите на околната среда;
- принципи на устойчивото развитие и опазването на биологичното разнообразие;
- научни подходи за анализ на екологични процеси и взаимодействия между абиотични и биотични фактори;
- актуални научни проблеми в областта на екологията и опазването на екосистемите.

Умения

Докторантите развиват умения за:

- прилагане на съвременни научни методи аналитични изследвания;
- обработка, статистически анализ и интерпретация на данни;
- разработване и реализация на научноизследователски проекти в областта на екологията;
- използване на специализирани софтуерни продукти и модели за екологичен анализ.

Компетентности

- способност за самостоятелно провеждане на научни изследвания;
- поемане на отговорност при вземане на научни и професионални решения;
- спазване на етични принципи в научноизследователската дейност;

Компетентност за придобиване на знания

- умения за самостоятелно разширяване и актуализиране на научните знания;
- критичен анализ и синтез на нова научна информация;
- способност за интегриране на интердисциплинарни подходи;
- готовност за учене през целия живот и научно развитие.

Комуникативни и социални компетентности

- ефективна комуникация в научна и професионална среда;
- работа в интердисциплинарни и международни екипи;
- представяне на научни резултати пред различни аудитории;
- участие в научни дискусии, конференции и експертни форуми;
- умения за научно писане и публикуване.

Професионални компетентности

- прилагане на съвременни научни подходи в екологията и опазването на екосистемите;
- участие в разработване на екологични стратегии, политики и експертни оценки;
- преподавателска и научноизследователска дейност във висши училища и научни организации;

- принос към иновации и устойчиво управление на природните ресурси.

ФОРМИ И ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ОБУЧЕНИЕТО

Форма на обучение

Докторантурата се реализира в следните форми:

Редовна – 3 години

Задочна – 4 години

Самостоятелна подготовка – до 5 години

УСЛОВИЯ ЗА ОТЧИСЛЯВАНЕ С ПРАВО НА ЗАЩИТА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД, ПРИДОБИТИ КРЕДИТИ

Отчисляването с право на защита на докторантите в докторската програма „Екология и опазване на екосистемите“ се извършва при изпълнение на всички изисквания, определени в индивидуалния учебен и изследователски план, съгласно действащата нормативна уредба на висшето училище и националното законодателство.

Условия за отчисляване с право на защита

Докторантът се отчислява с право на защита при изпълнение на следните основни изисквания:

- успешно изпълнение на всички образователни и изследователски дейности, заложиени в индивидуалния план;
- положени всички предвидени изпити от докторантския минимум;
- изпълнение на изискванията за публикационна дейност в научни издания, съгласно вътрешните правила на висшето училище;
- положителна атестация от научния ръководител и катедрения съвет;
- изготвен, завършен и одобрен дисертационен труд, който е преминал вътрешно обсъждане и е готов за официална защита.

Придобити кредити

По време на обучението докторантът натрупва кредити чрез изпълнение на образователни, научноизследователски и публикационни дейности, включително:

- участие и представяне на научни резултати на национални и международни научни форуми;
- публикуване на научни статии в реферирани и индексирани издания;
- участие в научноизследователски проекти;

ВЪЗМОЖНА ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ

Завършилите докторската програма „Екология и опазване на екосистемите“ в професионално направление 4.4. Науки за Земята придобиват квалификация за висококвалифицирана научноизследователска, експертна и преподавателска дейност в областта на екологията, опазването на околната среда и устойчивото управление на екосистемите.

Професионалната реализация на докторантите може да бъде осъществена в следните направления:

- висши училища като преподаватели в областта на екологията и науките за Земята;
- научноизследователски институти и центрове, извършващи фундаментални и приложни изследвания в екологията и околната среда;
- държавни институции и администрации, ангажирани с управление, мониторинг и контрол на околната среда (министерства, регионални инспекции и агенции);
- международни организации и програми, свързани с опазване на околната среда и устойчивото развитие;
- неправителствени организации, работещи в сферата на екологичната защита, биоразнообразието и климатичните промени.